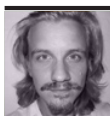

BEINRAKIN OG BERSØGIN

NIELS UNI DAM HEVUR UMMÆLT **TÓNLEIK** Í 20 ÁR. HANN ER **FØROYA** MEST VIRKNI **UMMÆLARI** OG ER **KENDUR** FYRI AT VERA **BERSØGIN** OG **BEINRAKIN** – OG TAÐ HEVUR HAVT SÍN **PRÍS**. VIT HAVA SPURT **NIELS UNA DAM** UM TÝDNINGIN AV UMMÆLUM, **AVLEIÐINGARNAR** AV AT VERA UMMÆLARI, HVAT **RINGASTA UMMÆLIÐ** ER, SUM HANN HEVUR **GIVIÐ** OG HVAT HANN **HELDUR** UM **TEY**, SUM SETA **SPURNARTEKIN** VIÐ HANSARA **BAKGRUND** OG **TRÚVIRÐIÐ** SUM **UMMÆLARI**

SAMRØÐA

Rólant Waag Dam
rolant@sosialurin.fo

Er neyðugt við ummælum?

– Ja, tað haldi eg. Ummæli hjálpa tónleikarum at bliva betri. Listarligt handverk av einum og hvørjum slagi hevur tørv á feedback. Sum listafólk sjálvur havi eg mangan kent, at okkurt manglar, um eingin hevur ummælt tað, eg havi gjørt. Ummæli skulu gerast við virðing fyri teimum, sum framføra, og við virðing fyri teimum, sum uppliva listaverkið. Kemur ein fløga út, so er tað bara gott, at hon verður viðgjörd. Hetta er galdandi fyri øll listaverk. Men eg havi í høvudsheitum valt at ummæla tónleik.

Er tað ein trupulleiki at vera tónleikari og ummælari samstundis?

– Eg havi ikki upplivað tað sum ein trupulleika. Ikki annað enn, at eg havi noktað at ummæla okkurt, har eg havi verið ov tætt uppá. Til dømis vildi eg ikki ummæla fløguna hjá Eager 2 Please, tí eg eri í sama orkestri sum tveir av limunum í tí bólkinum. Tá føldi eg, at tað bleiv ov nær. Men annars haldi eg, at tað nokk so upplagt, tí tá tú fæst við tónleik, so fært tú eitt gott innlit í, hvussu tú lurtar eftir tónleiki. Tað er við at kvalifisera meg sum ummælara.

Nær byrjaði tú at ummæla?

– Eg havi akkurát havt 20 ára jubileum. Fyrsta ummælið, eg skrivaði, var í Oyggjaskeggja. Tað var í 1993, og ummælið var av útgávuni »Set teg við alfaravegin« hjá Georg og Ronnie. Og eg haldi faktiskt, at tað ummælið var nokk so positivt. Har var tað kanska so sum so við habilitetinum, tí eg hevði sitið í Futtnevnd líka inn til tá saman við Ronnie og Georg. Men tað er nokk blivið betri síðani.

MYND: ÁLVUR HARALDSEN

Hvussu er at vera ummælari?

– Nú ummæli eg eina fløgu um vikuna og ummæli sjáldan konsertir. Men tá eg arbeiddi á Sosialinum, og ummældi so at siga hvørt einasta mentanartiltak, sum eg var til, tá var tað ógvuliga strævið. Eg helt uppat við at njóta tónleik. Eg kundi ikki fara til eina konsert uttan at analysera hana allan vegin ígjøgnum. Hetta merkti ikki, at eg ikki kundi ummæla positivt, tí eg dugdi framvegis væl at hoyra, um ein konsert var góð. Men bara at sláa meg leysan, njóta tað og ikki hugsa um, at onkur spældi skeivt ella sang falskt, tað dugdi eg ikki. Eg helt uppat við at njóta mentan eitt skifti. So tað kostar eitt sindur, um tú ummælir ov nógv.

Hvussu ummælir tú?

– Um tað er ein konsert, so geri eg viðhvørt eitt sindur av fyrireikingararbeiði áðrenn og lurti eftir tónleikinum á fløgu. Tað er ikki altíð, tí onkuntíð fari eg bara til konsertina og taki hana, sum tað kemur. Taki konsertina fyri tað, hon er. Fyrr plagdi eg at hava blokk við og taka notatir, men nú havi eg mína smartphone til tað. Og út frá notatunum skrivi eg so ummælið, annaðhvørt beint aftaná ella dagin eftir. Tað er umráðandi, at tað framvegis er

feskt í minninum, tí minnini kunnu broytast.

– Við fløgum er tað heilt øðrvísi og munandi meiri analytiskt. Tað byrjar altíð við, at eg seti fløguna á og lurti eftir henni mest møguligt. Eg havi eina viku at ummæla í, og eg byrji altíð beinanvegin. Fyrstu dagarnar lurti eg bara nakrar ferðir um dagin. Men tá vikuskiftið so kemur, og eg skal ummæla hana mánadag, tá tráðspæli eg hana. Og synir mínir eru um at ganga av verðini, um tað er ein vánalig fløga, tí teir skulu hoyra upp á tað alt vikuskiftið. Tað endar so altíð við, at eg seti meg niður og lurti hana ígjøgnum við tekstunum frammanfyri mær. Tá skrivi eg so notatir út frá sangunum. Og tað síðsta, eg geri, er, at eg taki ein sang fyri og annan eftir, og skrivi notatir til tað. Út frá tí geri eg so nakrar samanumtøkur. Tá kann eisini vera, at eg brúki notatir, sum eg havi gjørt so líðandi í míni lurtung.

– Tað er ein long og drúgv tilgongd, so tað er gott, at Kringvarpið ikki rindar tímaløn, tí tað fara sera nógvir tímar til eitt ummæli.

Kanst tú standa inn fyri øll tíni ummæli?

– Ja, tað haldi eg. Eg royni altíð at vera

reellur og taka tingini í kontekstinum, sum tey eru í. At eg ummæli Árna & Marner fyri at vera Árna & Marner, og Tarira fyri at vera Tarira. Tað vil siga, at eg ummæli fólk út frá tí, tey royna at gera. Sjálvandi verður tað altíð nevnt, um tú spælir illa og tað ljóðar av hundanum til, men tað gevur sera litla meining at seta somu krøv til eitt tekniskt og avbjóðandi verk sum til ein, sum syngur hilla-di-hey og sjómansvísur, tí tað er ikki tað sama. Tað snýr seg um, hvussu væl tú dugir at gera tað produktið, sum tú roynir at gera, og ikki hvussu væl mær dámar tað slagið av tónleiki. Tí kann eg standa inn fyri øll míni ummæli. Eg vil tó siga, at onkrar orðingar kundu verið sagðar penari viðhvørt, serliga tá eg havi verið í Útvarpinum. Reint diplomatiskt hevur okkurt orð ikki verið so heppið, men tað merkir ikki, at eg ikki kann standa inn fyri tað, tí tað passar, hóast tað kundi verið sagt penari.

Hvussu er at ummæla vinfólk?

– Tað valdast hvørji vinfólkini eru. Eg slapp til dømis ikki undan at ummæla 200, hóast Niels (Arge Galan, blóm.) er ein av mínum góðu vinum, og eg eisini kenni hinar í bólkinum stak væl. Men eg veit, at eg ikki hevði fornermað Niels upp á nakran máta, um eg var negativur um tað, sum hann gjørdi. So tað valdast hvørji vinfólkini eru, men eg haldi ikki, at eg havi upplivað, at vinfólk eru blivin súr inn á meg fyri eitt ummæli. Men tað eru so treytirnar í Føroyum. Føroyski tónleikapallurin er so lítill, og vit eru øll nokk so væl, so tað ber ikki til at koma uttanum, at ein ummælari kennir onkran, sum hann ummælir.

Hvat eyðkennir eitt gott ummæli?

– At tú ert sakligur og tekur tingini í tí kontekstinum, sum tey eru í. At tú sært tingini fyri tað, tey eru. Um eg ►